Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Can Nadal de la Boadella

Torrelavit

Ubicació

Comarca:	Alt Penedès
Lloc/Adreça:	Finca de Can Nadal
Emplaçament	Carretera BV-2153, entre Sabanell de Baix i El Pla del Penedès
Alçada:	241 m

Coordenades:

Latitud:	41.42401
Longitud:	1.70099
UTM Est (X):	391453
UTM Nord (Y):	4586642

Classificació

Número de fitxa	08287 - 72
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Modern Contemporani
Segle	XVI
Any	1510
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	Ref. cadastral: 1567102CF9816N0001AR
Fitxes associades:	
Rellotge de Can Nadal	
Autoria de la fitxa	Oriol Vilanova
Data de registre de la fitxa:	dt., 29/06/2010 - 02:00

Descripció

Masia de planta rectangular composta de planta baixa i pis, coberta amb teulada de teula àrab a doble vessant, amb el carener paral·lel a la façana principal, amb diversos annexos arquitectònics corresponents a l'equipament industrial de les Caves Nadal.

Història

Segons Vicenç Carbonell, la primera notícia escrita és del 989, com a "ipsa Buadella" i "ipsa Buadella antiqua" al Diplomatari de la Catedral de Barcelona (n. 198, 1995); segurament la mateixa "ipsa Buadella" que apareix l'any 997 (idem, n. 310). Al segle XII, l'any 1125 es coneix una "vineam de Buadela" a Monistrol d'Anoia, aleshores terme de Subirats (Cartulari de Sant Cugat del Vallès, n. 878, 1947). Aquesta paraula és de possible origen germànic, i designava un lloc cobert, porxo, volta d'un edifici, o la volta d'un forn. El cognom Nadal al Penedès es troba per primer cop al fogatge de 1497. A "Tarraçola" consten dos caps de casa, anomenats Johan Nadal i Johan Caldòria. A l'Arxiu Comarcal de Vilafranca del Penedès hi ha el "Capbreu de Sant Joan", que inclou la confessió feta per Antoni Rovira, del lloc del Pla, de la terra anomenada "lo Camp de la Hera" (1537). Es diu que a llevant hi havia les terres d'Arnau Colldesants del "loci de la Buadella" que abans de Joan Caldòria (foli 2v). A la confessió d'Arnau Colldesants i Jaume Vallès, del Pla, es parla d'una terra a Dosrius que tocava amb terres de Pere Nadal del "loci de la Buadella"(foli 3v). El 1540, en un censal venut i creat per Bartomeu Batlle, del mas d'Aliona d'Olivella, fou testimoni Antoni Nadal, pagès de "la Buadella" de la parròquia de Sant Marçal de Terrassola (ACS, Pergamí n.2). Segons Salvador Llorac, el 1510 ja existia una finca propietat de Pere Nadal al terme de Terrassola. Aquest seria el primer Nadal a partir del qual la propietat aniria passant de pares a fills del mateix llinatge fins avui. Més tard, i tal i com consta en un document datat de 1549, es recullen els capítols matrimonials de "Petrus Nadal cultor de la Bugadella, Termini de Terrasola […] renumerationem a domina Eulàlia Serdana uxor de Salvatoris Serdà, cultoris termini et castri Sancti Marcialis de Terrasola […] que in primis unions fuit Bartolomei Balla cultoris termini Olivella quandam (difunt). Eulàlia devia ser la sogra d'en Nadal, vídua d'en Balla (viu el 1540) i casada amb en Salvador Serdà, que fou testimoni. En el fogatge de 1553, dintre de la parròquia de "Tarrassola y St. Martí Çadevesa" hi consta el cap de casa Pere Nadall. En un capbreu de Santa Maria de Solsona (1595-1628) que fa referència a la quadra del Pla, es diu que aquesta limitava amb el camí "que va de la Sala a Boadella". A partir d'aquest moment apareix a la documentació un Nadal que era propietari d'un mas de Buadelles de Pontons. Un document del segle XVI que fixa les partions del mas Puigborrell (avui can Ponç), diu que per ponent limita amb el "mas de Boadelles, que és de Tomàs Nadal" (després dit mas Soval de Baix) (foli 7v). L'any 1607, Tomàs Nadal, pagès del Mas de Boadella, terme del castell de Pontons, junt amb Joan Morgades i Caterina, muller seva (devia ser filla de Tomàs), van vendre un violari a favor del pagès Joan Rafecas, d'Albareda de Foix (foli 97). Aquesta és la darrera dada dels Nadal a Pontons. Al capbreu del castell de Pontons de 1661, el "mas de Buadelles", dit també "mas Sovall de Buadelles" (després Soval de Baix), era de Joan Morgades (folis 249, 250 i 326). El 1703, el mas de Boadelles fou venut per Felip Solà i Magdalena Morgades a Lluís Pons de Puigborrell (foli 101v). El 1709 aquest fa lluissió d'un censal i passa a ser propietari del mas de Boadelles (foli 102v). El 1840 formava part del patrimoni dels Pons de Puigborrell el "Mas de Boadelles o Soval de Baix" (foli 37). Finalment, en el Nomenclàtor de 1860 hi consten "El Sobal de Baix" a Pontons i "Can Nadal de la Bugadella" a Terrassola. A finals dels segle XIX va començar a funcionar a can Nadal una fassina dedicada a l'elaboració de vins i misteles, fins a l'any 1936. Durant la Guerra Civil (1936-1939) bona part de la finca Nadal va ser transformada en camp d'aviació. A partir de 1941, Ramon Nadal Giró va iniciar la replantació de les vinyes i l'elaboració de vins i caves, principal activitat actual de la hisenda.

Bibliografia

CARBONELL, Vicenç (1997): "Can Nadal de la Buadella (o Bugadella)". Inèdit.
LLORAC I SANTIS, Salvador (2003): "Torrelavit. Ahir i avui d'un poble del Penedès". Edita: Ajuntament de Torrelavit, p. 296-297.
TORRES, Montserrat (2004): "Can Nadal de la Boadella" dins EL CEP n. 22, p. 8.

